

Katholieke Universiteit Leuven
Erasmus Mundus: Master of Bioethics
(master na master)

27 maart 2008

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit van de NVAO	4
3	Inleiding en verantwoording werkwijze	5
	3.1 Inleiding	5
	3.2 Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie	5
	3.3 Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
	3.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader	7
	3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	7
4	Beschrijving van de opleiding	10
5	Beoordeling per onderwerp en facet	11
	5.1 Doelstellingen opleiding	11
	5.3 Inzet personeel	14
	5.4 Voorzieningen	15
	5.5 Interne kwaliteitszorg	16
	5.6 Resultaten	17
6	Overzicht oordelen visitatiecommissie	18
7	Overzicht oordelen NVAO	19
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	20

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 29 november 2008 heeft de Katholieke Universiteit Leuven (hierna K.U.Leuven) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) - mede namens de Radboud Universiteit Nijmegen en de University of Padova - een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door VLIR. De aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 3 december 2007.

Wat de procedurele eisen betreft, heeft de NVAO hierbij vastgesteld:

- dat de visitatiecommissie het door het evaluatieorgaan vastgestelde visitatieprotocol niet geheel heeft gevolgd, aangezien de onafhankelijkheidsverklaringen niet zijn opgenomen bij het visitatierapport. Deze onafhankelijkheidsverklaringen zijn evenwel later overgemaakt;
- dat het door de visitatiecommissie gehanteerde referentiekader de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader bestaande opleidingen van het Accreditatieorgaan omvat, inclusief een domeinspecifieke vertaling, behalve wat de volgorde van de facetten betreft;
- dat de visitatiecommissie de in het accreditatiekader beschreven beslisregels adequaat heeft toegepast;
- dat de gevolgde procedure niet geheel in overeenstemming is met het toetsingskader voor de werkwijze de VLIR als evaluatieorgaan; dat deze onvolkomenheid vooreerst teruggaat op de afwezigheid van een student-lid in de visitatiecommissie; dat zulks nochtans is vereist op grond van artikel 93, §2, van het reeds vernoemde decreet van 4 april 2003; dat de memorie van toelichting bij voormelde decreetsbepaling echter aangeeft dat een visitatiecommissie toch rechtsgeldig kan functioneren indien de VLIR er niet in slaagt om een bereidwillige student te vinden die zitting wil nemen in het panel; dat het ontbreken van een student bij de visitatie in casu op voldoende wijze is opgevangen doordat de studentgerelateerde aspecten bij de visitatie werden bewaakt door de overige leden van de visitatiecommissie, waarbij is gesteund op de vragen en opmerkingen die studenten tijdens andere instellingsbezoeken hebben aangebracht.

Wat de inhoudelijke eisen betreft, heeft de NVAO vastgesteld:

- dat het kwaliteitsoordeel van de visitatiecommissie mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en zo mogelijk met internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- dat het door de visitatiecommissie vastgestelde rapport van het evaluatieorgaan voldoende evidentie bevat dat de opleiding al dan niet aan de criteria uit het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het rapport behandelt minimaal de zes in dit accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet wordt een oordeel op de vierpuntsschaal gegeven, op basis waarvan per onderwerp een oordeel wordt gegeven. De oordelen worden goed onderbouwd met feiten en analyses. Het rapport wordt afgerond met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- dat het rapport tevens inzicht verschaft in de kwaliteit van de visitatiecommissie (het panel van deskundigen) dat de opleiding heeft geïnspecteerd. Daarbij wordt informatie gegeven over de omvang en samenstelling van de visitatiecommissie naar ingebrachte

kennis en ervaring, de onafhankelijkheid, de deskundigheid en gezaghebbendheid van de leden.

2 Besluit van de NVAO

Betreffende de accreditatie van de Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master) aangevraagd door de Katholieke Universiteit Leuven. Het betreft een interuniversitaire masteropleiding georganiseerd te Leuven (Katholieke Universiteit Leuven), Nijmegen (Radboud Universiteit Nijmegen) en Padua (University of Padova).

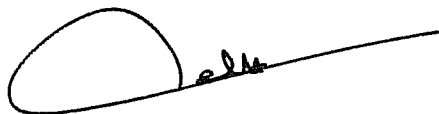
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en – besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master) van de K.U.Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, georganiseerd te Leuven, Nijmegen en Padua.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 27 maart 2008

Voor de NVAO,

Guy Aelterman
(vicevoorzitter)

3 Inleiding en verantwoording werkwijze

3.1 Inleiding

Bij brief van 29 november 2007 heeft de K.U.Leuven - mede namens de Radboud Universiteit Nijmegen en de University of Padova - bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master). Deze aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 3 december 2007.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft de K.U.Leuven een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLIR.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.2 Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLIR

Visitatiecommissie:

- Voorzitter:
 - Prof. dr. W. van Mechelen, Hoogleraar Sociale Geneeskunde, Vrije Universiteit Amsterdam; vice-decaan Netherlands School of Public and Occupational Health.
- Leden van de commissie:
 - Prof. dr. P.J. van den Broek, Hoogleraar Ziekenhuishygiëne & Infectiepreventie, Universiteit Leiden.
 - De heer B. Starink, Verzekeringsarts.
 - Prof. dr. F.C.B. van Wijmen, Hoogleraar Gezondheidsrecht, Universiteit Maastricht.
 - Prof. dr. J. Lowyck, hoogleraar Pedagogische Wetenschappen, K.U.Leuven

Studentleden van de commissie¹:

- Het studentlid dat deel uitmaakt van de visitatiecommissie heeft niet deelgenomen aan de visitatie van deze opleiding gezien zijn banden met de K.U.Leuven.

Dr. S. van Luchene, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de cel Kwaliteitszorg van het VLIR-secretariaat, trad op als projectleider/secretaris van de commissie.

De Erkenningscommissie heeft op 25 juli 2006 de visitatiecommissie bekrachtigd en daarmee bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria

¹ De student-leden bezoeken niet de instelling waaraan zij als student ingeschreven zijn

van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.3 Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de opleidingen/instellingen gevraagd een uitgebreid zelfevaluatierapport op te stellen. Het zelfevaluatierapport volgt het accreditatiekader. Naast feitelijke beschrijvingen per onderwerp en per facet van het accreditatiekader werd aan de opleiding ook gevraagd haar toekomstperspectieven kenbaar te maken en een kritische sterke-zwakte analyse op te nemen in het zelfevaluatierapport. Daarnaast werd een aantal verplichte bijlagen opgenomen, zoals een beschrijving van het programma, studenten- en personeelstabellen, cursusbeschrijvingen, examenvragen, enz. De commissie ontving deze zelfevaluatierapporten een aantal maanden voor de eigenlijke bezoeken, zodat zij voldoende gelegenheid had deze documenten zorgvuldig te bestuderen en het eigenlijke bezoek grondig voor te bereiden.

De vakdeskundige commissieleden werd verzocht om - voor zover van toepassing - per masteropleiding een tweetal eindverhandelingen te selecteren uit een lijst van recente eindverhandelingen.

De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 12 september 2006. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op het af te leggen bezoek. Verder heeft de commissie tijdens deze vergadering een referentiekader geformuleerd. Daarnaast werd het programma van de bezoeken opgesteld en werd een eerste bespreking gehouden van de zelfevaluatierapporten. De tweede bron van informatie werd gevormd door de gesprekken die de commissie tijdens haar bezoek heeft gevoerd met alle geledingen die zijn betrokken bij het onderwijs in de onderhavige opleiding. Ook werd de opleiding gevraagd - als een derde bron van informatie - om een veelheid aan documenten ter inzage te leggen ten behoeve van de commissie. Tijdens het bezoek is voldoende tijd uitgetrokken om de commissie de gelegenheid te geven deze documenten grondig te bestuderen. De documenten die ter inzage van de commissie werden gelegd zijn: het leermateriaal (cursussen, handboeken, syllabi), verslagen van de belangrijke beleidsvormende of beleidsopvolgende organen, documenten die betrekking hebben op de interne kwaliteitszorg (enquêteformulieren, niet-persoonsgebonden evaluatie van het onderwijs), documenten aangaande de procedures van curriculumherzieningen, c.q. de omvorming naar de bachelor-master(BaMa)structuur, voorbeelden van informatieverstrekking aan abiturienten, etc. Bovendien werden recente masterproeven, die niet eerder door de commissieleden werden opgevraagd, ter inzage gelegd.

In het kader van het bezoek aan de opleiding heeft de commissie enkel de locatie Leuven bezocht. Via de uitgebreide beschrijvingen van de andere locaties in het zelfevaluatierapport, de gesprekken met lesgevers en stuurgroepleden die verbonden zijn aan deze andere locaties, en de (deels telefonische) gesprekken met de studenten en afgestudeerden waarin de verkregen informatie over de andere locaties ook getoetst werd, is de commissie van oordeel dat zij voldoende informatie heeft gekregen over de opleidingsdelen die aangeboden worden in Nijmegen, Padua. De oordelen van de commissie gelden dan ook telkens voor alle opleidingslocaties, tenzij dit expliciet anders wordt vermeld.

Het programma voorzag - naast gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de assistenten, de docenten - steeds in een bezoek aan de faciliteiten (inclusief bibliotheek, computerfaciliteiten), een gesprek met de afgestudeerden van de opleiding en

een spreekuur waarop de commissie bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop individuen op een vertrouwelijke wijze door de commissie konden worden gehoord. De gesprekken zijn verhelderend geweest en waren een goede aanvulling bij de lectuur van het zelfevaluatie-rapport. Aan het einde van elk bezoek werden, na intern beraad van de visitatiecommissie, de voorlopige bevindingen mondeling aan de gevisiteerde opleiding meegedeeld aan de hand van een presentatie door de voorzitter. Als laatste stap in het visitatieproces heeft de commissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in voorliggend rapport vastgelegd. Bovendien heeft zij, overeenkomstig de bepalingen voor de visitaties in het kader van de NVAO-accreditatie van de opleidingen, beoordelingen toegekend aan de zes onderwerpen van het accreditatiekader, en aan de samenstellende en onderliggende facetten van elk onderwerp.

3.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader

Voor de beoordeling van de opleiding is de visitatiecommissie uitgegaan van een eigen referentiekader. Bij het opstellen van haar referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op het CANMEDS-model, op de referentiekaders van de onderwijsvisitaties Geneeskunde in Vlaanderen en Nederland, de doelstellingen en eindtermen die de opleidingen in de zelfevaluatie-rapporten voor hun eigen onderwijs hebben geformuleerd, het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van het Nederlands-Vlaams Accreditatie Orgaan (NVAO) waarin een aantal minimeisen worden vooropgesteld die zijn gebaseerd op de internationaal aanvaarde Dublin descriptors, alsook op internationale eisen die worden gesteld aan academische master na master opleidingen in de Geneeskunde.

Het referentiekader beschrijft waaraan dient te worden voldaan aangaande de domeinspecifieke minimeisen voor de opleidingen, het vereiste studentprofiel voor een afgestudeerde in het vakgebied en de aansluiting met de arbeidsmarkt. Tevens dient er voldoende inzicht te zijn in de algemeen onderwijskundige uitgangspunten van een academische opleiding, de eisen aangaande de onderwijsorganisatie, het personeelsbeleid en het onderwijzende personeel, en de interne kwaliteitszorg. Het referentiekader werd vóór het bezoek, maar na het inleveren van de zelfevaluatie, voorgelegd aan de opleidingen. Tijdens het bezoek van de visitatiecommissie werd de mogelijkheid geboden het referentiekader met de opleidingen te bediscussiëren.

3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO heeft vastgesteld dat:

- het evaluatieorgaan overtuigend heeft aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de nagestuurde onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- dat de commissie die de opleiding heeft beoordeeld bestond uit 5 leden. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder CV's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

- dat de visitatiecommissie echter geen student-lid omvat; dat zulks nochtans is vereist op grond van artikel 93, §2, van het reeds vernoemde decreet van 4 april 2003; dat de memorie van toelichting bij voormelde decreetsbepaling echter aangeeft dat een visitatiecommissie toch rechtsgeldig kan functioneren indien de VLIR er niet in slaagt om een bereidwillige student te vinden die zitting wil nemen in het panel; dat het ontbreken van een student bij de visitatie in casu op voldoende wijze is opgevangen doordat de studentgerelateerde aspecten bij de visitatie werden bewaakt door de overige leden van de visitatiecommissie, waarbij is gesteund op de vragen en opmerkingen die studenten tijdens andere instellingsbezoeken hebben aangebracht.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft niet geheel plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing. Deze onvolkomenheid heeft echter enkel en alleen betrekking op de afwezigheid van de ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden. Deze verklaringen werden naderhand evenwel aangeleverd. Verder concludeert de NVAO het volgende:

- het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- in het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- de commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Er is daarbij aangesloten bij:

- eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein worden gesteld;
- een referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en m.b.t. relevante beroepspraktijk;

De NVAO heeft verder vastgesteld dat:

- de werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master) van de K.U.Leuven zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- de commissie haar oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het visitatieprotocol en de daarbij behorende beslisregels heeft gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van de commissie duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- de commissie hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader heeft vastgesteld;
- het kwaliteitsoordeel bij de toetsing - voor zover relevant - mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;

- de commissie in haar advies een aantal kritische kanttekeningen heeft opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- de visitatiecommissie in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport formuleert.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Beschrijving van de opleiding

- Instelling Katholieke Universiteit Leuven mede namens de Radboud Universiteit Nijmegen en de University of Padova
- aard instelling: ambtshalve geregistreerde instelling
- vestigingen: Leuven, Nijmegen en Padua
- de graad en kwalificatie: Erasmus Mundus: Master of Bioethics
- niveau en oriëntatie: master na master
- de studieomvang: 60 studiepunten
- de afstudeerrichtingen: geen
- de onderwijstaal: Engels
- gecombineerd studiegebied: Wijsbegeerte en moraalwetenschappen/godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht/Geneeskunde
- Aard van de aanvraag: Accreditatie

5 Beoordeling per onderwerp en facet

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- het accreditatierapport omvat een beoordeling per onderwerp en per facet²;
- de NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'³;
- een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- de NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁴.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De doelstellingen zijn goed afgesteld op de eisen van buitenlandse vakgenoten en de eindtermen zijn duidelijk ontleend aan de internationale wetenschapsbeoefening. Een 'Advisory Board', bestaande uit een internationale groep van vooraanstaande domeinexperten, werd ingesteld om de opleiding bij verdere ontwikkelingen met advies bij te staan. Verder zorgen ook de inbreng van vele gastdocenten enerzijds en de uitstekende onderzoeksprestaties van de kerndocenten anderzijds respectievelijk voor een gewaarborgde aansluiting op het beroepenveld en de actuele wetenschapsbeoefening. De commissie constateert dat de vertaling van de doelstellingen naar attitudes toe scherper en concreter gemaakt zou kunnen worden.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding een hoog niveau nastreeft en daarbij een mooi evenwicht gevonden tussen professionele en academische eisen: tussen het bijbrengen van vaardigheden nodig om te functioneren in ethiekcommissies, en het

² Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

³ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁴ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

bijbrengen van wetenschappelijk gefundeerde kennis van de ethische tradities, en denkkaders en de vaardigheden om deze blijvend op te volgen en er actief aan bij te dragen. De Erasmus Mundus erkenning is een duidelijke waardering van bewezen kwaliteit en van het internationale niveau waarop deze opleiding opereert. De commissie veronderstelt dat met de Erasmus Mundus status een grotere nadruk zal komen te liggen op de niet-westerse denkkaders en het derde wereld-perspectief op ethische problemen. Dit zal zich in de toekomst naar verwachting verder in de doelstellingen vertalen. Tenslotte heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding voldoende actief is in het bekendmaken van de doelstellingen en eisen. De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 Studietijd in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: Programma:

Het in de doelstellingen uitgetekende profiel wordt adequaat gerealiseerd in het programma.

De multidisciplinaire aanpak en de Europese insteek worden in verschillende opleidingsonderdelen verwerkt. Deze dragen, blijkens de cursusbeschrijvingen, het beoogde hermeneutisch-continentale stempel. De internationale dimensie van de opleiding is, door haar internationale organisatie, het internationale studentenpubliek en de betrokkenheid van gerenommeerde gastdocenten, excellent te noemen. De huidige ervaringen van deze Erasmus Mundus (fulltime) opleiding met een groter aandeel van niet-westerse studenten dan in de parttime opleiding zal dit allicht nog versterken.

Volgens de commissie vindt er een gedegen kennisontwikkeling plaats in de theoretische cursussen, waarin de studenten een breed overzicht wordt gegeven van de voornaamste denkkaders en tradities in gezondheidsethische probleemstellingen.

Dit wordt verder aangevuld met thematische opleidingsonderdelen waarin specifieke en recurrente topics uit het veld verder onderzocht worden. De link tussen onderzoek en (beroeps)praktijk wordt gelegd in beide soorten opleidingsonderdelen, waarbij theorie geconfronteerd wordt met de praktische problemen en cases die studenten meebrengen uit hun diverse professionele achtergronden. De commissie heeft er waardering voor dat er, ondanks een toch niet vanzelfsprekende transnationale samenwerking van verschillende universiteiten met verschillende culturen, een duidelijke eenheid en cohesie doorheen het programma bewaard blijft. De opleidingsverantwoordelijken doen proactief aan contentmanagement wat ook noodzakelijk is gezien het grote aandeel aan gastdocenten. Het programma voldoet aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang.

In het programma wordt volgens de commissie een grote rijkdom aan onderwijsvormen geboden die ook toegesneden is op de leerinhouden. De commissie is bijzonder tevreden over de onderwijskundige uitwerking van de doelstellingen in de werkvormen en in de algemene organisatie van het programma. Volgens de commissie is een exemplarisch evenwicht gevonden tussen het bewaren van de eigenheid van elke participerende instelling enerzijds en het doorvoeren van een bindende kijk op de uitwerking van het curriculum anderzijds. De hier getoonde combinatie van een gedreven onderwijskundige sturing die resulteert in het bovenvermelde exemplarische evenwicht, de gedegen opvolging, de creatieve organisatorische en didactische uitwerking en de internationaal ingebedde leersituatie van het programma, kan volgens de commissie als voorbeeld dienen voor andere opleidingen.

De examens worden georganiseerd aan het einde van elke residentiële periode. De evaluatievormen variëren naargelang de tradities van de participerende instellingen. Minimumeisen werden evenwel vastgelegd in de Cooperation Agreement. Coherentie in de beoordeling wordt volgens de commissie adequaat bewaakt door standaard-evaluatieformulieren voor elk van de bovenvermelde evaluatievormen. De commissie is erg tevreden over de transparantie en kwaliteitsbewaking van het toetsgebeuren. Te oordelen aan ingeziene voorbeeldvragen wordt volgens de commissie duidelijk getoetst op kennis en op inzicht en tonen daarnaast ook de verschillende integrerende toetsvormen aan dat de evaluatie gekoppeld is aan de beoogde doelstellingen. De vragen beantwoorden zonder meer aan het te verwachten niveau. De commissie is in het algemeen tevreden over de manier waarop de voorbereiding, de begeleiding en de beoordeling worden aangepakt en waardeert in dit verband de ontwikkeling van 'standards' en 'guidelines' voor de verschillende fasen in het proces.

In het kader van het optimaliseren van de masterproef vraagt de commissie aandacht in het curriculum voor het bijbrengen van de formele richtlijnen en de geldende regels en normen van het vakgebied inzake het schrijven (en gepubliceerd krijgen) van de 'publishable paper'. De commissie acht de procedure en criteria met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden transparant en objectief. Zij waardeert ook de inspanningen die blijkens de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken gedaan worden om de kandidaat-studenten op voorhand duidelijk te informeren. Door de goede informatievoorziening en de strenge selectie meent de commissie dat de aansluiting van het programma op de kwalificaties van de instroom ook meer dan behoorlijk geregeld is.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Programma

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: Personeel

De commissie is, op basis van de ingeziene cursussen en het lesmateriaal, de aangeleverde curricula vitae en de gesprekken met de staf, de studenten erg tevreden over de vakinhoudelijke, onderwijskundige, didactische en organisatorische deskundigheid van het betrokken personeel. De commissie heeft daarbij een bijzondere waardering voor de onderwijskundige sturing en de aandacht voor contentmanagement. Ook de goede organisatie van de eigen kwaliteitsbewaking is in deze een positief punt. De (onderzoeks)deskundigheid van zowel kern- als gastdocenten is volgens de commissie uitstekend en garandeert daarenboven een sterke inbedding van het programma in het internationale vakgebied. In dit fulltime programma worden de Baselse docenten ingezet als gastdocenten. Studenten komen in aanraking met de toplaag uit het veld. De commissie constateert dat voor de opleiding voldoende personele middelen worden ingezet. In het kader van het implementeren van het niet-westerse perspectief geeft de commissie in overweging dat gewerkt wordt aan het verder diversifiëren van het lesgevend personeel. De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Inzet personeel

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: Voorzieningen

De commissie constateert op grond het bezoek aan de K.U. Leuven en van de beschikbare informatie over huisvesting en outillage van de overige locaties, dat de materiële voorzieningen waarover deze opleiding kan beschikken adequaat zijn. De gebruikte leslokalen zijn in de vier participerende instellingen volgens de commissie voldoende uitgerust met onderling vergelijkbare audiovisuele hulpmiddelen die het onderwijs ook afdoende kunnen ondersteunen.

Door het nauwe en intense contact in deze fulltime studie worden de studenten tijdens de studie de facto door verschillende stafleden persoonlijk begeleid. Er is een voltijds personeelslid aangesteld, dat ingezet wordt voor de niet-academische begeleiding.

De commissie acht de begeleiding in al haar aspecten uitstekend.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Voorzieningen

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg.

De commissie stelt vast dat aan de structurele voorwaarden voor een goed kwaliteitszorgbeleid wordt voldaan. In het 'Cooperation Agreement' van de participerende instellingen wordt bepaald dat de interne kwaliteitszorg van de opleiding in handen ligt van het 'Steering Committee'. Met de implementatie deze fulltime Erasmus Mundus opleiding werd naast het 'Steering Committee' ook formeel per locatie een 'Teaching Commission' ingesteld die de onderwijskundige aspecten van het programma opvolgt.

Het gevoerde beleid getuigt volgens de commissie van een professionele en een op deze opleiding toegesneden aanpak. De commissie is tevreden over het zelfevaluatie rapport dat kritisch is en voldoende gestoffeerd werd. Samen met de gesprekken gaf het de commissie een duidelijk zicht op de persoonlijke gedrevenheid en inzet van de betrokkenen.

De commissie is van mening dat de uitkomsten van de gehanteerde evaluatiemechanismen ook de basis zullen vormen voor te nemen verbetermaatregelen. In de overlegorganen wordt de organisatie en inhoud van de opleiding permanent opgevolgd en zo nodig geremedieerd. Via de zeer korte lijnen (hearings op wekelijkse basis) is een snelle en efficiënte aanpak van eventuele tijdelijke praktische knelpunten nog tijdens de loop van het studietraject verzekerd.

De commissie stelt vast dat de opleiding goed zorg draagt voor het betrekken van verschillende actoren. Medewerkers (van kerndocenten tot gastdocenten) worden duidelijk formeel en informeel bij het beleid betrokken; studenten worden via hearings, enquêtes en informeel contact zeer regelmatig gehoord, en via de gastdocenten en 'Advisory Board' ten slotte worden ook het beroepenveld en diverse vakspecialisten betrokken bij het verdere bijschaven en up to date houden van het programma.

De opleiding kent een structurele vertegenwoordiging van studenten in het 'Steering Committee' en in de 'Teaching Commission'.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: voorzieningen

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: Resultaten

De commissie heeft - mede op grond van het gerealiseerd niveau bij de parttime opleiding - vertrouwen in de te bereiken realisatie van de doelstellingen. Mede door de strenge selectie aan de poort kan een hoog niveau worden gerealiseerd en wordt een hoog onderwijsrendement verwacht. De realisaties op het vlak van internationalisering zijn, zowel wat de studenten als de docenten betreft, excellent, want inherent is aan de organisatie en de doelstellingen van de opleiding. De opleidingsverantwoordelijken beogen een zo hoog mogelijk rendement echter expliciete streefcijfers worden niet geformuleerd.

De visitatiecommissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp voldoet aan de basiskwaliteit.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Resultaten

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**.

6 Overzicht oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	E
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	E
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	G
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

7 Overzicht oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

(O = onvoldoende, V = voldoende)

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Het instellingsbestuur heeft bij mail van 26 februari 2008 gebruik gemaakt van deze gelegenheid. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing.

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Erasmus Mundus: Master of Bioethics (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven in samenwerking met de Universiteit Nijmegen en de University of Padova, uitgevoerd door VLIR.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer # 2510